

„Dacă nu puteți, vreți, știți cum să ajutați oamenii de afaceri, cel puțin nu le încurcați”

Interviul „Monitorul de Business” cu Sofia Sugac, Vicepreședintele Clubului Republican al Oamenilor de Afaceri „Timpul”

Foto: IDIS „Viitorul”

„Noi nu suntem atotputernici, de aceea avem nevoie să cooperăm cu structurile statale”

MB. Cum V-a ajutat Asociația la depășirea crizei?

SS: În răstimpul a 15 ani de existență juridică (neformal noi existăm deja de 18 ani), Clubul „Timpul” a dobândit o anumită autoritate pe piață, în țară, și, a fi membru al clubului „Timpul” este prestigios, deoarece noi luptăm nu pentru cantitate, ci pentru calitate. Membrii Clubului sunt persoane cu experiență în business, care gestionează afaceri serioase, de anvergură, lucrează transparent, deschis. Noi nu avem careva

scheme dubioase de lucru între membrii Clubului.

Noi nu suntem doar oameni de afaceri, ci și patrioți. Noi nu vrem să emigrăm, noi nu dorim ca oamenii noștri să emigreze, noi vrem ca păturile social-vulnerabile să trăiască decent. Însă, noi nu suntem atotputernici, de aceea avem nevoie să cooperăm structurile statale.

Puterea este în pumn, nu în fiecare deget care formează pumnul. Iată de ce noi, în calitate de asociație, deja reprezentăm o oarecare forță. Noi ne expunem poziția în ceea ce privește abordarea corectă a afacerilor, apărarea intereselor businessmenilor, perfecționarea legislației. Opinia noastră este consolidată, noi promovăm interesele noastre în fața structurilor competente, pentru a ne face auziți.

Membrii Clubului „Timpul” au inițiat niște adresări către structurile respective, cu care noi cooperăm în activitatea noastră de afaceri, pentru a beneficia de niște condiții de deservire mai avantajoase în aceste timpuri dificile, ceea ce ne-ar ajuta să supraviețuim.

Noi avem un exemplu de colaborare foarte bun cu sistemul bancar. Acum, noi finalizăm un proiect de cooperare în ceea ce privește materialele lubrifiante și carburanții.

Asociația noastră se bazează pe politici comune de ajutor reciproc, mai ales în actuala situație.

Știri pe scurt

IDIS „Viitorul” a organizat luni, 12 octombrie, la ora 15.00, dezbateri economice în format restrâns, off-the record, la tema „Exportul, importul și procedurile vamale.”

La ședință au fost dezbătute problemele existente și eventualele soluții în domeniul importului, exportului și procedurilor vamale, formulate de reprezentanții asociațiilor de business din Republica Moldova, comunitatea de experți și centrele de consultanță în afaceri, în cadrul procesului Agenda Națională de Business, susținut de Camera de Comerț și Industrie din Moldova și Confederația Națională a Patronatelor.

La masa rotundă au participat reprezentanți ai Ministerului Economiei și Comerțului, Serviciului Vamal, Ministerului Agenției Naționale pentru Protecția Concurenței, precum și a cercurilor largi a comunității de afaceri și a organizațiilor neguvernamentale.

Mai multe informații despre Agenda de Business puteți găsi la: www.business.viitorul.org.

Continuare în pagina 2

Continuare din pagina 1

De exemplu, dacă întreprinderea este membră a asociației și nu are active suficiente pentru a constitui un gaj (utilaj ori altele) pentru a primi un credit pentru menținerea capitalului circulant, noi, în virtutea unei înțelegeri mutuale, putem garanta gajul.

„Din cauza sistemului de impozitare existent, nu ne permitem să achităm un salariu decent”

MB. Care sunt cele mai mari constrângeri, în urma crizei economice?

SS: Cea mai importantă pierdere a fost cea a piețelor de desfacere. Și pierderea cadrelor este la fel de dureroasă, deoarece oamenii, în condiții de criză, încearcă să găsească undeva mijloace de existență, iar noi acum nu le putem propune un salariu care le-ar permite să trăiască, cât de cât. Cadrele calificate în genere sunt foarte greu de păstrat, în primul rând din cauza sistemului de impozitare existent, care nu ne permite să achităm un salariu decent. În al doilea rând, noi încă nu putem să fim atât de rentabili și oamenii caută să plece unde e mai bine.

De exemplu, vin absolvenții, lucrează un an ori doi, acumulează o anumită experiență și văd că pentru lucrul care noi îl plătim 300-400 de dolari, în altă parte ei ar putea câștiga o mie. Și, evident, pleacă.

„Criza nu e atât în țară, cât mai mult în mințile unor persoane”

MB. Ce lecții ați învățat datorită crizei?

SS. Mie mi-a plăcut o frază a cuiva: criza nu e atât în țară, cât mai mult în mințile unor persoane.

Concluziile trase sunt că trebuie să fii mai concentrat, să gestionezi corect timpul, să nu te dispersezi în toate direcțiile, ci să-ți determini prioritățile pentru a supraviețui. Desigur, dacă ai niște afaceri diferențiate, cu un capital solid, a supraviețui e mai simplu.

Trebuie ca în timp de criză să accesezi cât mai puține credite și să le reeșalonezi la maximum pe cele deja contractate, deoarece în așa situații grele, băncile sunt capabile să-ți ia totul. O dependență minimă de sfera bancară te poate ajuta foarte mult în perioada de criză.

MB. Ce propuneri ați avea pentru noul Guvern pentru a depăși criza?

SS: Eu am auzit o frază, care e valabilă și în această perioadă „Dacă nu puteți, vreți, știți cum să ajutați oamenii de afaceri, cel puțin nu le încurcați”.

*Monitorul de Business
Marin Gurin*

Moldova învață să facă comerț „european”

La finele acestei veri în Moldova s-au desfășurat trei evenimente, care au fost direct sau indirect îndreptate spre simplificarea procedurilor relațiilor comercial-economice cu Uniunea Europeană (UE). Aceste trei evenimente multivectoriale, totuși, se încadrează într-un obiectiv comun - soluționarea problemelor economice cu care se confruntă țara. Moldova este în prezent o țară agrară, care nu dispune de resurse naturale, de o infrastructură de transport dezvoltată și o de o industrie modernă, dar care deține avantajul de „punct de legătură” între CSI și UE.

Cum erau, totuși, organizate relațiile comerciale fără a ține cont de aceste realități?

Vitalie Briceac, ex-manager general al unei mari companii angro: „Businessul nostru cu străinătatea apropiată – este o temă aparte de discuții lungi. Referitor la Ucraina, multe dintre reguli au fost stabilite de actele semnate în cadrul CSI, iar în ceea ce privește România, care acum este membru al UE, condițiile de schimb comercial au fost spontane și în mare parte nereglementate. De aici și abuzul de funcție al funcționarilor, dar și veniturile neimaginat de mari ale „vânzătorilor de aer”.

Despre ultimele poate fi adus un exemplu clasic. Drept cele mai calitative divinuri (coniacuri) din R. Moldova sunt considerate cele produse în regiunea transnistreană. Produse la fabrica din Tiraspol „Kvint” și cupajate în baza spirturilor maturate clasice (de până la 50 de ani), acestea sunt comercializate în rețelele comerciale la un preț cu 15-30% mai mic față de cele produse în Moldova de pe malul drept al râului Nistru. De exemplu, o sticlă de coniac „Suvoroc”, cu o vechime de 40 ani, costă în orașul de producere 165 de dolari, iar deja în afara hotarelor lui se vinde mult mai scump. Printre altele, această situație este specifică pentru întreaga gamă de produse „Kvint”.

Vameși – „seminariști”

În conformitate cu declarațiile directorului Direcției generale de proceduri vamale din cadrul Serviciului Vamal al R. Moldova, Veaceaslav Șveț, în septembrie, cu participarea experților EUBAM, a fost organizat un seminar în vederea armonizării legislației republicii cu normele europene și standardele internaționale. Acest lucru va permite implementarea în practică a instrumentelor moderne de control vamal, atât la punctele interne, cât și la cele externe de trecere a frontierei Moldovei. Este stabilit un obiectiv dublu – sporirea circuitului de mărfuri și simplificarea procedurilor atât la posturile vamale de hotar, cât și la cele interne. Obiectivul principal al acestor acțiuni – stimularea comerțului și a transporturilor.

Continuare în pagina 3

Potrivit lui Șveț, în acest context, Moldova în prezent aduce actele sale normative interne în conformitate cu „regulile de joc” pe continent, aliniindu-se în același timp la diferite convenții internaționale. Unul din ultimele evenimente de acest fel este semnarea de către Moldova a Convenției internaționale de coordonare a condițiilor de efectuare a controlului încărcăturilor la hotar, adoptată în Geneva la 21 octombrie, anul 1982.

După cum consideră Șveț, alăturarea la această convenție va permite o majorare simțitoare a fluxului de mărfuri și mijloace de transport și va ușura tranzitul lor peste hotarul R. Moldova. Nu mai puțin important este faptul că adoptarea convenției s-a produs în acel moment în care în Moldova este implementat principiul „ghișeului unic”, fapt ce a contribuit la armonizarea bazei normative cu standardele internaționale, în special, în domeniul colaborării serviciului vamal cu alte servicii de control după principiul „unei singuri opri”. Aceasta a permis Serviciului Vamal al Moldovei să simplifice procedurile de import, tranzit și export, reducând din timpul și cheltuielile agenților economici pentru operațiunile de comerț exterior.

Un alt element important de simplificare a relațiilor comerciale între Moldova și UE este implementarea unui nou sistem computerizat de tranzit – NCTS. Acesta reprezintă unul din elementele de bază ale reformelor îndreptate spre asigurarea securității sistemului de tranzit și permite trecerea la o formă fără hârtie de declarare, economisind în acest fel resursele, timpul și efortul depus atât de transportatori, precum și de organele vamale.

Un alt succes poate fi considerat implementarea la toate punctele vamale de la hotar a programului, parte componentă a „ghișeului unic” – „Frontiera”, ce permite de a încasa centralizat toate plățile. Șveț a observat că „implementarea a unor astfel de forme noi de control vamal și a „ghișeului unic”, utilizarea procedurilor simplificate, inclusiv cu utilizarea tehnologiilor moderne, reprezintă factorul esențial pentru evoluții pozitive în acest domeniu. Concomitent, procesul de simplificare a procedurilor vamale trebuie să fie însoțit de îmbunătățirea calității controlului vamal. Astfel, lucrul în anii 2009-2010 va fi promovat pe șase direcții: perfecționarea sistemului de analiză a riscurilor, dezvoltarea infrastructurii vamale, colaborarea cu serviciile vamale din alte țări, aplicarea de măsuri de protecție a drepturilor la proprietatea intelectuală, ridicarea profesionalismului.

Privire din Vest

În opinia expertului Misiunii „EUBAM”, Andrei Videnov, un aport important la promovarea comerțului între Moldova și UE îl va avea înlocuirea documentelor pe hârtie cu cele electronice. Implementarea în țările europene a Codului electronic unic (CEU) prevede o abordare și mai unificată a legilor și procedurilor vamale. El include un sistem unic de înregistrare și identificare a agenților economici, numere unice pentru pachete și pentru fiecare operator economic, o bază de date comună, pe care o utilizează serviciile vamale de pe teritoriul întregii Lumi Vechi, precum și portal unic pentru business. După cum a observat Videnov, CEU înseamnă declarație centralizată și condiții unice de activitate pentru brokerii din diferite țări UE, taxe unice și permise pentru lucrul operatorilor și efectuarea de proceduri concrete.

„Aceasta înseamnă că indiferent de hotarul prin care intrați în UE, vor fi aplicate aceleași proceduri și reguli, tarife etc. – a observat el. Datele despre persoană sunt înregistrate în țara de trecere în vamă și pe serverul central. Este important de menționat că 25% din taxele achitate rămân în țara de intrare, iar restul 75% sunt transferate în bugetul centralizat al UE”.

Potrivit lui Videnov, în procesul de cunoaștere a modului de lucru a Serviciului Vamal al Moldovei a fost plăcut mirat să observe că analiza riscurilor și auditul postvamal sunt dezvoltate destul de bine și activ sunt aplicate pentru simplificarea și ușurarea formalităților și transportarea încărcăturilor. Trebuie de conștientizat și de reieșit din faptul că toate țările UE și țările vecine tind să liberalizeze la maximum procedurile de control vamal și de tranzit a mărfurilor. Totuși, acest fapt nu exclude responsabilitatea oficialităților pentru securitatea operațiunilor de comerț exterior și pentru respectarea în tocmă a tuturor cerințelor și regulilor.

„Mai este mult de realizat, dar putem cu încredere să afirmăm că Serviciul Vamal al Moldovei dispune de resursele umane necesare, de infrastructură pentru a asigura implementarea standardelor europene în acest domeniu”, a spus el.

www.eco.md

Acest material apare în cadrul programului „Consolidarea mediului privat de afaceri în RM” prin Agenda Națională de Business, cu sprijinul CIPE (SUA). Acest material reflectă doar opiniile autorilor săi.

www.cipe.org

Centrul Internațional pentru Inițiativă Privată
1155 15th Street, NW Suite 700, Washington,
D.C. 20005, USA

www.viitorul.org

Institutul pentru Dezvoltare și Inițiativă Sociale (IDIS) „Viitorul”
Str. Iacob Hâncu 10/1, Chișinău MD-2005 Republica Moldova
tel. +373 22 22 18 44 fax. +373 22 24 57 14
office@viitorul.org